

ICONOGRAFIA CRISTIANA: L'ANYELL DE DÉU

L'anyell de Déu (en llatí *Agnus Dei*) és el símbol de Jesús a la creu. Víctima innocent, animal fràgil, l'anyell representa el sacrifici de Crist, víctima innocent. A l'Antic Testament, l'anyell hi té molta presència. Quan els jueus fugen d'Egipte, la sang d'un xai sacrificat marcava les portes dels israelites per estalviar-los la còlera divina

Els jueus identificaven l'anyell i la víctima propiciatòria. A la nit de l'Èxode la sang de l'anyell sacrificat marcava els dentells de les cases dels israelites. L'anyell pasqual serà recuperat pel cristianisme a partir de considerar que Jesús és l'anyell, la víctima innocent, sacrificada pels pecats del món. El concepte cristià de l'*Agnus Dei* representa el Crist triomfant de la mort.

“Quan era maltractat,/s'humiliava i no obria la boca./ Com els anyells portats a matar /o les ovelles mentre les esquilen,/ ell callava/i ni tan sols obria la boca./ L'han empresonat i condemnat,/ se l'han endut./ I qui es preocupa de la seva sort? /L'han arrencat/ de la terra dels vivents,/ l'han ferit de mort”.

A l'Apocalipsi, l'anyell de Déu (símbol de pau i de submissió) s'identifica també amb el lleó de Judà (símbol de fermesa en la fe i de violència). Aquesta dualitat fou explotada pels medievals per tal d'explicar alhora de la dolçor de Déu i la seva justícia terrible.

En el Nou Testament és essencial l'exclamació de Joan el Baptista en veure Crist a l'episodi del baptisme en el Jordà: *“vet aquí l'anyell de Déu”* (Jn. 1, 35). L'anyell representa Crist que és alhora humil i poderós. Per això sovint la representació de l'anyell incorpora una creu, símbol del sacrifici de Jesús.

A través del símbol de l'anyell, els cristians vinculen la seva fe amb el poble d'Israel. Eusebi de Cesarea en el seu *Tractat sobre la solemnitat de la Pasqua* (s. IV), explica que: *Els seguidors de Moisès immolaven l'anyell pasqual un cop a l'any, el dia catorze del primer mes, al capvespre. En canvi nosaltres, els homes de la nova Aliança, que cada diumenge celebrem la nostra Pasqua, constantment som saciats amb el cos del Salvador, constantment participem de la sang de l'Anyell.*

Ambrosi de Milà (*Epístola 69, 1*) escriu que: *En la immolació de l'anyell hom pot endevinar la passió del cos del Senyor en veritat.*

A l'època medieval l'anyell de Déu es posa també a la portalada de les esglésies, sobre el dintell, com a símbol de puresa i del sacrifici pasqual. Des del segle X incorpora un estendard, una llança o més habitualment una creu i una de les seves potes trepitja una serp, símbol del pecat. D'aquesta manera s'expressa el triomf de l'Església sobre la mort.

EXERCICI:

1.- Busca al web *Biblija*, el text que correspon al llibre d'Ezequiel (Ez. 46, 13-15) sobre l'anyell i posa'l en relació al símbol cristià.

2.- A la darrera part d'*El Messies* de Händel, el cor canta *Worthy is the Lamb that was slain* (literalment, "Digne és l'anyell que fou sacrificat") i l'*Amen* conclusiu. Escolta'ls i posa'ls en relació amb la iconografia.

2.- Explica aquesta imatge de l'Agnus Dei de Sant Isidor de Lleó (Espanya):

